

Nederlandse Zorgautoriteit NZa
T.a.v. de heer S. Uittenboogaard
Postbus 3017
3502 GA UTRECHT

Utrecht, 28 mei 2020

Betreft: reactie bestuur LHOV op NZa-rapportage

Geachte heer Uittenboogaard,

Hierbij onze reactie op de conceptversie van de NZa-rapportage 'Beschikbaarheid van (medische) vervolgoopleidingen SBOH' met de uitkomsten van het kostenonderzoek over 2017-2019.

- Een van de eerste vragen die bij ons opkomen is waarom het rapport alleen cijfers neemt als uitgangsbasis. Er wordt niet gekeken naar kwaliteit maar alleen naar kwantiteit. Het maatschappelijke oogpunt waarbij een opleider zijn kwaliteiten en kennis inzet om een toekomstbestendige generatie huisartsen te waarborgen is ons inziens meer waard dan alleen het kijken naar omzet cijfers en kosten. Een opleider investeert ook in emotionele betrokkenheid voor een jaar en geeft meer dan alleen de getelde uren aan begeleiding. Te denken valt aan collegialiteit en samenwerking wat ook tijd en investering vraagt. Hier wordt niet genoeg bij stil gestaan in het rapport. Deze uren worden niet teruggezien in het rapport maar zijn wel essentieel in de ontwikkeling en vorming van de AIOS tot een geschikte collega. Als we dit als werkvloer begeleidingsuren moeten tellen dan komt daar alleen al minimaal een half uur extra per dag voor. Daarnaast blijft er vaak een band met oud AIOS bestaan waardoor de oud AIOS bij bv vragen rondom een vestiging of waarnemen terugvallen op hun opleiders. Deze intrinsieke meerwaarde van het opleiden is niet in cijfers te vatten maar heeft wel grote betekenis en waarde voor de startende collegae. Het kan zelfs van grote meerwaarde zijn als het een startende huisarts betreft in een krimpgebied.
- Het is ons niet helder op hoeveel cijfers de uitkomsten zijn gebaseerd. (de expertgroep). Er zijn twee praktijken bezocht en beide praktijken herkennen zich niet in de hoeveel consulten die de AIOS zou doen per dag. Hiermee betwisten wij de juistheid van de cijfers die vanuit de expertgroep komen. Daarnaast is het in onze ogen niet een juiste afspiegeling van de gemiddelde opleidingspraktijk als er slechts twee praktijken bezocht zijn van de ongeveer 1800 opleidingspraktijken.
Bij een streekproef onder 20 opleiders (3ejaars) komen wij op een gemiddelde consultfrequentie voor een derdejaars AIOS van 13 consulten per dag ; maximaal 1 visite en 3 telefoontjes. Maakt totaal 16 rekenconsulten . Niet 21.7 zoals het rapport aangeeft. Een eerstejaars AIOS zit daar nog onder.

- Een belangrijk argument tegen de cijfers in het rapport is dat de totale omzet door een AIOS niet omhoog zal gaan omdat met een gelijkblijvende praktijkgrootte er geen omzet stijging kan plaats vinden. De aanwezigheid van een AIOS zal namelijk niet leiden tot meer patiëntcontacten in de praktijk. De compensatie voor het begeleiden van de AIOS zit in het tijdsaspect. Als er een AIOS in de praktijk is verdeel je de patiënten over de opleider en de praktijk. Hiermee creëer je bv meer consult tijd. Maar niet meer opbrengsten. Wij denken dat dit een essentiële denkfout van de NZA rekenmethodiek is
Door het opleiden kiezen erg veel opleiders ervoor de spreekuren minder druk en vol te houden. Grotendeels omdat de AIOS voldoende patiënten moet zien (en 13 consulten gemiddeld als 3^ejaars is al niet heel veel) maar ook omdat de nieuwe stijl van werken allang niet meer de oude norm van 6 patiënten per uur is. De gemiddelde spreekuurtijd voor opleiders en ervaren AIOS is 15 minuten per consult.
- Een aandachtspunt betreft het toenemende onderscheid in wat het curriculum van eerste en derde jaar kenmerkt. In het eerste jaar komen basisvaardigheden aanbod. Het derdejaars curriculum ontwikkelt zich steeds meer in de richting van verdieping betreffende praktijkorganisatie en management, het kunnen voeren van multidisciplinair overleg, het in kaart brengen van sociale wijkpartners en ontwikkelen en onderhouden van de contacten en overleggen, het voeren van moreel ethisch beraad, het richten op complexe casuïstiek van kwetsbare ouderen en einde levensfase. Dit is een visie die steeds meer gestalte begint te krijgen in het curriculum. Deze investering in tijd (en daarmee kosten) zijn niet vertegenwoordigd in het kostenonderzoek.
- Bij het professionaliseren van een AIOS is het erg belangrijk dat deze een mate van zelfstandigheid verkrijgt. Dit resulteert sowieso in 1-2 (resp eerste en derdejaars AIOS) weken per jaar volledig zelfstandig werken. Maar in menig praktijk komt daar gedurende het jaar nog extra praktijkdagen bij. Dit zijn dagen dat de AIOS alleen werkzaam is en er geen extra inkomsten door de opleider wordt gegenereerd. (zoals scholingsdagen voor opleiders verzorgd door de opleidingsinstituten). Grofweg valt te denken aan 3 tot 4 weken per jaar dat een AIOS alleen werkt. De Begeleiding gaat daarentegen vaak wel door. Daags na een zelfstandige dag of periode volgt een terugblik en doornemen (wat boven op de normale begeleidingstijd komt) van ervaringen en knelpunten. Deze investering wordt niet in het rapport vertaald, terwijl de AIOS in deze weken vaak minder mensen ziet dan in normale weken met de opleider samen. Daarnaast is een collega opleider in de nabijheid die tijdens het zelfstandig werken de begeleiding overpakt. Ook deze uren worden niet teruggevonden in het rapport. Een eenvoudige rekensom leert ons dat er gemiddeld 160 uur ipv genoemde 68 uur onder kwaliteitsborging gerekend kan worden.
- Het aantal werkvloer begeleidingsuren voor een derdejaars zoals in het rapport staat is te laag gerekend: 23 uur over gemiddeld 40 weken betekent ruim een half uur per week en dat staat voor nog geen 10 minuten per werkdag. Naast de leergesprekken van een uur elke dag is de gemiddelde opleider voor een derdejaars AIOS minstens een half uur begeleiding kwijt. Ook dit beaamt de 20 opleiders in de steekproef.

- Als laatste maar zeker ook een van de belangrijkste punten willen we noemen dat een opleider met passie zijn vak probeert te verkopen/doorgeven aan zijn toekomstige collega. Opleiders zijn veelal betrokken en bevlogen huisartsen en voor het vak van grote waarde. Maar treden tevens als praktijk docent op en krijgen daar scholing voor. Het wordt als een groot gemis ervaren dat een kostenonderzoek volledig voorbij gaat aan het feit dat opleiden een vak is. Met dien verstande honorering.

Nu lijkt het alsof opleiden lucratief is als je een derdejaars AIOS krijgt omdat opleiders alleen naar omzet kijken en om die reden een AIOS willen hebben. Dit rapport brengt geen enkele nuance in dit, in onze ogen, totaal verkeerde beeld.

Wij hebben hiermee geprobeerd een antwoord terug te geven dat uw kostenonderzoek onvolledig en op onjuiste feiten is gebaseerd en zien uit naar uw reactie. We vinden het erg belangrijk om in overleg te blijven en hopen op korte termijn met u en betrokken partijen te bepalen welke aanpassingen nodig zijn.

Met vriendelijke groet,

E. Koelma, voorzitter

Het Bestuur van LHOV